

ONREGELMATIGE BEËINDIGING AGENTUUR- OVEREENKOMST

Wat gebeurt er als een principaal de agentuurovereenkomst opzegt zonder daarbij een opzegtermijn in acht te nemen? In tegenstelling tot wat veel agenten denken is dat altijd toegestaan. Dus als een principaal de agentuurovereenkomst opzegt tegen een bepaalde datum houdt de overeenkomst op die datum op te bestaan. Ook als daarmee de wettelijke of contractuele opzegtermijn niet in acht is genomen. Bij agentuur rest de agent dan niets anders dan een schadevergoeding te vragen.

Uitzondering op recht op schadevergoeding

Een schadevergoeding is niet verschuldigd als de principaal de agentuurovereenkomst beëindigt vanwege een dringende reden. Dat is een reden vergelijkbaar met ontslag op staande voet: het kan van de principaal niet verlangd worden de agentuurovereenkomst nog langer in stand te houden door gedrag of handelen van de agent.

De wet

Wat zegt de wet? In artikel 7:441 lid BW staat dat de principaal dan een vergoeding aan de agent moet betalen die gelijk staat aan de beloning over de tijd dat de agentuurovereenkomst bij regelmatige beëindiging had behoren voort te duren. Stel de opzegtermijn had drie maanden moeten zijn, dan is de principaal een vergoeding verschuldigd gebaseerd op de beloning (provisie) die de agent had kunnen verdienen in die drie maanden.

Hoe bereken je die beloning? Dit wetsartikel zegt dat er bij de vaststelling van de beloning rekening wordt gehouden met de in de voorafgaande tijd verdiende provisie en met alle ter zake in acht te nemen factoren.

Schadevergoeding bij onregelmatige beëindiging

In een recente uitspraak van de rechtbank Limburg is de berekening van de schadevergoeding aan de orde gekomen. In die zaak had de principaal de agentuurovereenkomst per direct opgezegd. Een gebruikelijk en ook in voorgaande rechtspraak erkend handvat is de gemiddelde provisie te nemen die de agent in de voorafgaande twaalf maanden heeft verdiend. Ook de wetgever heeft die termijn genoemd maar heeft daarbij ook het volgende opgemerkt: "(...), omdat een tijdvak van twaalf maanden niet als enig criterium kan worden aanvaard. Er kunnen zich allerlei figuren voordoen, waarbij

de toepassing daarvan onmogelijk of dwaas zou zijn. Men denke aan agentuurovereenkomsten die betreffen zeer kostbare goederen of prestaties, doch die slechts weinig talrijke transacties meebrengen: (...); het kan voorkomen dat geen enkele transactie is tot stand gebracht in de loop van de twaalf maanden die aan de verbrekking voorafgingen."

De rechtbank Limburg neemt daarom, nadat de principaal daarom vroeg, een andere maatstaf. De rechtbank vindt dat er in dit geval aanleiding is om aan te knopen bij de gehele duur van de agentuurovereenkomst die op 1 april 2018 aanving en duurde tot 1 september 2022.

De provisie die in twaalf maanden voorafgaand aan 1 september 2022 was verdiend was namelijk substantieel hoger dan in de jaren daarvoor. De principaal motiveert dat de jaren 2018 en 2019 reguliere jaren waren. 2020 was een slecht jaar vanwege corona. Door een gemiddelde provisie te berekenen over de gehele periode wordt het slechte coronajaar verdisconteerd en wordt uitgekomen bij een redelijker vergoeding dan als alleen uitgegaan wordt van de laatste twaalf maanden.

Als ik de uitspraak goed lees heeft de agent tegen deze berekeningsmethode geen, althans onvoldoende, verweer gevoerd.

Conclusie

Bij de berekening van de schadevergoeding wordt niet altijd aangeknoopt bij de gemiddelde provisie over de laatste twaalf maanden. Deze termijn staat ook niet in de wet. Alhoewel dit in de meeste gevallen wel de richtlijn is, kunnen er factoren spelen die maken dat daarvan kan worden afgeweken.

Ruby Nefkens

Voor Interior Business / Business Content Media
ruby@nefkenslegal.nl
www.nefkenslegal.nl
 19 augustus 2024

